

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

ACTIVITĂȚEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Cultura cu Abur.

Aburul! acesta este forța în jurul căreia se concentrează de o bucată de vreme atențiunea omenirii. Aceste le scrie patriotul nostru Ioan Sever Ordean pe la anul 1892, după-ce absolvasse studiile economice și după-ce făcuse și praxa ca bursier al guvernului românesc pe fermele din Belye ale Archiducelui Albrecht. — Aburul a luat naștere cam în același timp cu ideile liberale și sociale, el — întocmai ca și acestea — a adus o revoluție în activitatea omenească. Aceasta revoluție evoluționistă este departe de a fi pe sfârșite. Aburul se pare că va înlocui cea mai mare parte din forțele ce erau mai înainte întrebuițate în producțiune. Pe încetul, omul fură dela natură cele mai însemnate și mai puternice forțe.

El nu mai este nevoit să muncească cu mâinile într'un mod brutal, adese-ori alături cu animalul. De altfel nici nu acesta este destinul omului pe pământ. Menirea lui este mai mult de a *utiliza forțele naturale*, de a le pune în practică și supraveghia.

După-ce aburul a fost și este întrebuințat în industrie, în fabrici, la comunicații, încălzit, etc., trebuia în mod natural ca în cele din urmă să-și ocupe și în agricultură propriu zisă, adică în lucrarea pământului, locul care-l merită.

Și în adevăr, aburul începe deja să apară și printre agricultorii, de altfel atât de conservatori. *Dovadă cele 10 pluguri cu abur la un singur domeniu de ale Archiducelui Albrecht.*

Mulți își vor da silința, conduși negreșit de idei vechi și ruginite, ca

să-1 alunge; multe pedeci vor face ca introducerea lui în agricultură să devină foarte grea. Mulți agricultori teoretici, foarte mulți practici, îl vor combate și critica.

Toate însă vor fi zadarnice!

Criticele și combaterile vor dispărea, ear' critici și combatanții vor trebui, în cele din urmă, să cedeze unei forțe atât de puternice, ca forța aburului.

Despre cultura cu abur, scrisă pe temeuri practice de sus numitul economist, învățat cu studii vaste și reale, vom mai reproduce și în viitor, spre conformarea publicului nostru cetitor, unele și altele. Acum vom descrie un cas concret ivit în apropierea noastră: De câteva zile marele proprietar Berivoy János din Gelmar ară cu plug purtat cu putere de aburi pe hotarul Gelmarului și al Bințințului. Zilnic se duc privitori de toate categoriile din Orăștie și din comunele învecinate să vadă și să se mire de acest lucru pe aici ne mai pomenim.

Până nu era înghețat pământul, ara și răsturna pe zi brazde de pe câte 10—14 jugere, ear' de când a înghețat, până la 15 cmt. afunzime, abea poate ara câte 5—6 jugere.

Arătura se face la afunzime de 30 cm. pentru semănăturile de primăvară. Plugul duce câte cinci brazde de odată, dela îngheț încoace însă numai câte trei. Prin iuțimea, cu care se restoarnă brazdele, pământul se frânge în mod prielnic, încât cugeți că este deja grăpat. Prin aratul afund easă la suprafață pământ așa numit virgin, care peste earnă trece prin procesul chemic și se face productiv.

Despre rezultate ne vom convinge în anul viitor, pe când vor fi culesele produselor, la tot cazul mai bune ca

până aci. Cunoaștem pământul năsalnic și cledos de pe hotarul unde s'a aplicat plugul cu aburi, știm și aceea, că pe lângă mari sforțări și cu câte 4—6 boi abea se poate face o arătură mai coresponsuzătoare, brazda însă se ține lanț într'una, încât de abea se poate grăpa în anul prim, ca să poată fi semănat, apoi lucrul este foarte greoi și costisitor.

Am făcut aceasta introducere binevoitoare și încă la locul prim, ca să îndemnăm proprietarii noștri a se convinge atât acum cât și după recoltare, câte avantaje are folosirea culturii cu abur, care se aplică mai cu seamă în America, *acea lume nouă, care ne coplessește și pe terenul agriculturii cu produsele sale.*

Sfințirea bisericii din Ludești.

Rînd pe rînd tot mai vedit se arată simțul creștinesc și evlavia creștinilor noștri de pe valea Orăștioarelor de lângă Orăștie. Ahea au trecut câteva săptămâni dela colaudarea bisericii din Beriu, zidită acum 5 ani de harnicul nostru edificator Nicolau Pêrêu, fără ca după atâția ani să se fi aflat vre-o smintă; abea au trecut doi ani dela sfințirea bisericii din Bucium, zidită tot sub supraveghierea aceluia măestru, și acum din nou, dat ne-a fost să vedem un alt edificiu de biserică nouă, și mai mare, și mai imposantă decât celelalte. Aceasta este biserică nouă zidită din Ludești, care s'a sfințit Duminecă în 10/23 Noemvrie a. c. la împuternicirea Inaltpreasfințitului Domn Archiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, prin Preacuv. Domn protopresbiter Vasile Domșa, asistat de preoții: Ilie Popovici din Sibîșel; Toma Popovici din Ocolîș; Iosif Dragoțel din Orăștioara-

inf.; Ioan Olariu din Bucium, și Basiliu Botean din Ludești.

La 9 oare a. m. biserica spațioasă nu încăpea în sine pe poporul credincios adunat a lua parte la acest act mareț, așa că după începerea serviciului divin peste 200 de oameni, afară de femei, nu mai aveau loc, și ascultau de afară frumoasa noastră slujbă și rugăciunile prescrise la asemenea ocaziune. După încunjurarea și stropirea cu apă sântită, și după rugăciunea de ingenuchierie, s'a început sf. liturghie celebrată solemn, și la fine, Preacuv. Domn protopresbiter a rostit o prea frumoasă cuvântare ocazională, împărțind poporenilor binecuvântarea arhierescă și mulțămita pentru jertfele aduse de popor la zidirea acestei biserici; arătând ce este biserica, și îndemnând pe credincioși la cercetarea ei în Dumineci și sêrbători. Am auzit pomenindu-se și numele câtorva bine făcători mai însemnați, cărora li s'a exprimat mulțumită publică rugând pe Dumnezeu să le facă plată cerească pentru binefacerile lor. — Cuvântarea aceasta a întărit mult evlavia credincioșilor din Ludești și jur.

După stropirea cu apă sântită a poporului adunat, frumoasa sêrbare s'a terminat spre mulțumita tuturor. La o parte din creștini li s'a dat de mâncare pomană, în curtea bisericii, ear' onorațiilor mai distinși cu preoțimea s'au dus la masa ospitală a parochului Basiliu Boteanu. Aici, la rëndul său n'au lipsit nici toastele: în sănătatea Inaltpreasfințitului Archiepiscop; a preacuv. Dn. protopresbiter; ear' un frumos toast a parochului Ioan Olariu pentru parochul Basiliu Boteanu din Ludești; și parochul Ilie Popovici din Sibîșel pentru

FOIȘOARA

Cugetări.

Fericirea.

O, fericire!... ce ești
Pe-această lume oare?...
Un stuture sburdalnic,
Cu aripi lucitoare
Ce farmecă privirea.
Iar noi?... niște copii.

Te urmărim cu sete;
Dar când ne mai desparte
Abia un pas de tine:
Tu ești, din nou, departe, —
Plutind ușor pe valuri
De raze aurii...

Te-am prins?... e tot degeaba!
Aripile-ți pudrate
Pierzând în mâna noastră
Ce-aveau fermecător:
Le rupem fără milă,
Și-n palme cât ai bate —
Dăm fuga după un altul
Mai ademenitor.

Lăudărosul.

Celui-ce cu-a sale fapte
Vi-se laudă într'una,

Dragi prieteni! voi să-i credeți
Din o sută numai una.
Gâsca 'n sus de-un cot când zboară,
Face larmă-asurzitoare;
Pe când vulturul 'n tăcere
Se înalță pân' la soare.

Vieța.

Vieța este-un riu năvalnic,
Ale cărui unde reci
Când cu încordate brațe
De-a înnotul tu le treci;
Însădar de cea parte
Cauți să ieși unde-ai dorit,
Căci de valuri totdeauna
Mai în jos te vezi răpît.

Untrea.

Nisipul de pe maluri
Vêzut-ați ce ușor
E spulberat în aer
De ori-ce vântîșor?

Când se unește însă
Grăunte cu grăunte:
O stîncă se încheagă
Din firele mărunte!

Și ce-i mai pasă stîncei
De-a vîntului suflare?...
Din loc nici uraganul
So niște nu e 'n stare.

P. Dulfu.

Șezătorile satești.

Este cunoscută plăcerea ce sătenii noștri o au de a se strânge pe la șezători și pe la clăci. Fie că-i mână uritul, fie că-i mână nevoile, ei se adună adese-ori, și cu multă înlesnire.

Trebuie dată însă o îndrumare sănătoasă unor asemenea adunări de săteni: fie șezători, fie clăci.

Și basmele, și glumele, și ghicitorile își vor fi avînd acolo partea lor de învățatură; însă nu e destul atât.

Trebuie luminat săteanul asupra nevoilor sale și a chipului de a se scăpa de ele. Trebuie îndreptată voința lui numai în spre aceea-ce este bine și folositor pentru sine și pentru semenii lui. Trebuie îndreptată inima lui spre fapte bune și creștinești, cari să'l înalțe pe el și în ochii săi, și în ochii altora.

Șezătoarea trebuie astfel ținută, ca săteanul să-i simțā influența binefăcătoare. Și câte nu are de învățat el pentru viețā? Câte nu-l pot învăța pe el conducătorii săi apropiați? Câte seri de earnă nu le-ar putea el întrebuința în folosul lui?

Șezătorile trebuie să intre în obiceiul sătenilor noștri, ca un mijloc minunat de educațiune. Ei le simt astăzi nevoia, numai, cum am spus, trebuie bine îndrumate.

Cu deosebire pentru sătenice, șezătorile sunt și mai prețioase.

Ținute sub ochii învățătoarelor sau ale unor persoane cu vază și cu cultură din sat, ele vor da roade neașteptate.

Gospodăria săteanului se va ridica; căci multe lucruri bune și multe cunoștințe din cărți și din reviste le-ar auzi femeile și fetele acolo. Pe când ele vor lucra, vor învăța cum să-și țină casa; cum să-și facă o masă bună și sănătoasă; cum să-și îngrijească de copii, cari astăzi sunt atât de neglijați din necunoștința lucrurilor; cum să-și facă o grădiniță de zarzavaturi lângă casă, pe locul plin azi de buruieni și de murdării; cum să-și întrebuițeze banii câștigați cu atâta muncă și sudoare; cum să-și crească vitele.

Dar ce nu s'ar putea vorbi și despre câte lucruri frumoase nu s'ar putea ceti la asemenea șezători?

Și sentimentele patriotice, religioase și estetice ale săteanului vor câștiga mult, dacă vor fi bine dezvoltate și conduse, printr'o cetire aleasă și anume făcută.

Am privit cu bucurie recomandarea ce dl. Ministru al Instrucțiunii a făcut-o deunăzi învățătoarelor noastre de a ținea șezători cu sătenicele. E încă o măsură din cele menite de a chema la muncă pentru popor și pe învățătoare, și de a chema la viață intelectuală, pe sătenice: o pătură atât de mare, care

d-na preoteasă, soția parochului din Ludești.

În fine, dl protopresbiter, a mai toastat pentru preoțime, învățători, dnii notari, binefăcătorii, și măiestrul întreprinzătoriu Ioan Pêreu, fratele edificătorului Nicolae Pêreu.

După puțină conversare veselă s'a ridicat și masa, împrăștiindu-se oaspeții din depărtare la ale lor, eară Ludeștenii au rămas deplin mulțumiți, mângăiați și satisfăcuți, că D-zeu le-a ajutat a'și vedea împlinită dorința inimei lor.

Să deie D-zeu, că această sărbătoare să fie un nou îndemn altor comune și credincioși întru zidirea și înfrumusețarea bisericilor, spre mărirea lui D-zeu și mântuirea creștinească.

Un participant.

Din diecesa Aradului.

O PRIVIRE CRITICĂ.

Nu mai încapă nici o îndoială, că diecesa română gr.-or. a Aradului, sub păstoriarea fostului Episcop — actualului Metropolitan, a ajuns la o stare atât de înfloritoare, încât nu numai diecesa Caransebeșului, dar chiar și Archidieceasa priveau pare-că cu oare-care invidie la ea. Ori cât ar striga Tribuniștii poporului, Victoriștii et tuti quanti, nu pot și nu vor putea trage vâl peste faptele mari, ce s'au săvârșit sub fostul episcop I. Meșian. Mulțimea de fonduri, palatele edificate, sunt tot atâtea fapte mărețe, cari vorbesc de sine. Criticul neparțial, dacă va trage o paralelă între starea miseră în care era diecesa când a venit Meșian ca episcop, și între starea înfloritoare în care o a lăsat, nu va putea să nu recunoască meritele acestui episcop. Va fi avut, nici vorba, și Meșian păcatele sale, ca ori-ce om, dar ele dispar pe lângă faptele bune, neperitoare ce le-a săvârșit pentru diecesă.

Dar să lasăm se vorbească și va vorbi despre periodul episcopiei lui Meșian în diecesa Aradului, istoria nepreocupată, și să ne ocupăm de prezent și respective de timpul scurt al episcopiei răposatului episcop Goldiș, și de starea tristă în care se află astăzi aceasta diecesă în vacanța scaunului episcopesc.

„Sine ira et odio” declară dela început, că nu aparțin nici unei partide, care, durere caută să iasă la iveală în diecesa Aradului. Sunt însă fiu al diecesei, și mă doare inima când văd stările actuale, pare-că este o plagă, o adevărată bătaie a lui D-zeu, pe diecesa noastră.

Dela depărtarea episcopului Meșian, toate merg pare ca un curs nenatural, tot surprinderi ni-s'au pregătit și ni-se pregătesc.

Înainte numai cu un an de alegerea episcopului Goldiș, pe când în sinodul epar-

lânzește azi în neștiință și necunoștință de lume și de minunile ei. Circulara ministerială privitoare la șezători sunt sigur că va aduce roade bune. Dacă șezătorile vor fi conduse cum se cuvine de învățătoarele noastre, nu în chip silnic și în dorul lelii, ci cu toată dragostea și focul apostolic, ca un mijloc neapărat de cultură, vom avea în curând să înregistrăm cu bucurie o creștere în starea intelectuală, morală și chiar economică a sâtenilor noștri.

Înimă, inimă și iarăși inimă li-se cere învățătoarelor noastre și sunt sigur că șezătorile vor isbui. Ce anume va trebui dat sâtenilor, ar fi întrebarea ce ni-se pune, când e vorba de reușita șezătorilor. La această întrebare vom răspunde cât de curind, fie pe baza părerilor noastre, fie cu exemple culese din practică.

Sfârșind, nu pot decât să indemn din suflet pe doamnele învățătoare, cari consideră învățătoriatul nu numai ca un mijloc de traiu pentru dîsele, ci și ca un mijloc de ridicare a sâteanului, să primească și să pună în practică cu căldură și devotament șezătorile și vor bine merita dela patrie.

Greg. Teodosiu.

chial, partidul mangrist, care-'și arăta ghiarele și sub episcopul Meșian îl anatemisau; apoi pe timpul congresului ultim, în care și la care răposatul episcop Goldiș a participat mai pe urmă ca deputat ales, congresul unanim nu voia să-l verifice, — să-l primească ca membru în sinul său, astfel, că a trebuit să întrevină sinodul episcopesc — ba doară și guvernul — ca să poată fi abia în una din ședințele ultime verificat; dacă ar fi zis cineva atunci, că vicarul și deputatul dietal Goldiș va fi episcop, și încă ales de ultraiști — toți unanim l-ar fi declarat de nebun. Dar interesele mârșave, patima, a schimbat totul, cei ce-l anatemisau, după-ace mai înainte și-au asigurată unele-altele interese și favorii, ultraiștii l-au ales episcop, dar nu ca el să fie episcop, ci sub mantaua lui, să-'și joace mendrele clica Oncu-Mangra-Ciorogariu.

La începutul episcopiei lui Goldiș, așa se și părea, clica începuse o adevărată goană, o adevărată orgie în diecesă. Clica strigând în contra închipuitelor neamuri din sistemul trecut, își adunau pe ale lor neamuri, unul mai prăpădit decât altul, și le împărțeau la favoruri, căutând și tăcându-se domni nu numai peste situațiune, ci și persecutând pe oamenii adicți ai lui Meșian, în mod ne mai pomenit în biserică. „Biegen oder brechen”, era devisa lor.

La primul sinod eparchial, sub episcopul Goldiș, clica, domn peste situație, și-a ales deputați, cum se zice, pe „sprânceană”, și tot așa și-au compus și un consistor, de care clica dispunea și dispune și astăzi după plac. Ba, prin politica lor, ajansese, încât dispunea și dicta și peste episcop. Am fost și sunt adict al răposatului episcop Goldiș, mă iubesc și-'l cercetăm din când în când, și adese-ori se plângem de multele șicane ce-i căusa Mangra cu ai săi, că îl compromite în și afară de diecesă, ba în timpul din urmă, când pomenea el ori îi pomeneau numai numele Mangra, pare-că îl prindea un fel de friguri, se irita, devenea nervos, și trecea la altă vorbă. Dar cu prudența și precaut cum era episcopul Goldiș, a știut în timpul din urmă, să se desfacă de Mangra, chemând chiar pe Archimandritul Hamsea, rivalul lui la episcopie, în centru lângă sine, ca să-i ajute la conducerea afacerilor diecesei, voind prin aceasta nu numai a spune lui Mangra și soților lui, că desaproabă purtarea lor, dar și voind mai cu seamă a-l dărâma total și a dovedi „urbi et orbi” și mai cu seamă fiilor săi din diecesă, că se destace și s'a desfacut de sistemul desastroos, inaugurat sub mantaua sa de Mangra și clica lui.

Întregă diecesa, afară de clica lui Mangra, a primit cu plăcere schimbarea de front a episcopului Goldiș, și pe când Mangra cu ai săi îl subminau, îl făcuseră odios pe episcop, aducerea lui Hamsea în centru, la cărma afacerilor diecesei, l-a făcut iubit, așa că a răposat iubit și după moarte a rămas iubit.

Pe Mangra și ai săi însă, puțin i-a atins lecția ce li-a dat-o episcopul Goldiș, în timpul din urmă al vieții sale. Ei își făcuseră și acum aveau sinodul eparchial și consistoriul din oamenii lor; Mergeau deci în toate la sigur, căci știau că în aceste corporațiuni, oamenii cu simț de bine, nepreocupați și neconduși de interese, erau în minoritate. Pe lângă această majoritate a lor, a fost și este și astăzi institutul de credit „Victoria” din Arad, ei sunt exclusiv domni peste acest institut, la care au o droaie de funcționari, plus că mai aveau și au un jurnal în Arad, după chipul și asemănarea lor: „Tribuna Poporului”. Între astfel de împrejurări ne-a lăsat episcopul Goldiș, și ne-a ajuns alegerea de episcop.

Nici nu s'au ricit bine osemintele episcopului Goldiș, și clica s'a pus pe lucru, corțind și terorizând, atât prin consistor, cât mai cu seamă prin presiunea exercitată de institutul „Victoria”, cât și prin foaia lor, pentru-ca Mangra să fie ales de episcop. Dacă cineva șoptea numai că nu e cu ei, era luat de clică la o adevărată goană, și risca de a fi insultat și batjocorit în foaia lor, cum numai redactorul acelei foi știe batjocori.

Ei nu cunoșteau și nu cunosc nici azi de cât pe cei-ce sunt cu ei, „amicii lor”, ear cei-ce sunt contra lor, ori măcar și numai pasivi, sunt timbrați de clică „dușmani ai bisericii, dușmani ai neamului”, la ei „tertius non datur”.

În fine a venit alegerea de episcop, a fost ales Mangra, după-cum se știe, cu 30 de voturi, contra 26 de voturi, ce le-a primit Hamsea.

S'ar fi crezut, că acum va fi pace, și că dacă și se va auzi vre-un strigăt, va veni dela cei căzuți. Așa de unde la clicăși, „tot hoțul de păgubaș” era vina la toate. Nu era de ajuns, trebuia să iubițe și cum, nu altcum decât cum li obiceiu: batjocoria pe Metropolitan, pe cei-ce au votat cu Hamsea și laudându-se „urbi et orbi” cu isbânda lor. Și o, Doamne! ce învingere; toată lumea, numai ei orbiții de patimi, clicăși, nu o văd cât de șubredă le este victoria. Au învins, ce e drept, numerice — cantitativ — dar calitativ au fost și sunt în disparență minoritate.

Acum deși votarea a fost secretă, se știe cu oare-care siguranță cum s'au dat voturile, și putem face deci o mică asemănare:

Cu Mangra au votat 3—4 protopopi, dintre cari unul e pus de clică protopop în contra votului sinodului protopopesc, ear' altul e la dispozițiunea institutului „Victoria”, asesori consistoriali, aleși și puși de clică în posturi, 3 respective 4 funcționari consistoriali aleși și puși de mangriști în posturi; ceialți membrii de direcțiune (colegi ai lui Mangra) și funcționarii institutului „Victoria”, ear unii cari așteptau și li-s'a promis, ori vre-un post, ori vre-un os de ros la „Victoria” plus Boțoc, Gavrilete, Russu Șirianul. În general e deplin constatat, că institutul „Victoria” a ales pe Mangra episcop, nu din interese mai înalte bisericesti, ci pur și simplu ca se-'și asigure frumoasele fonduri diecesane, ca depuneri permanente. (Va urma).

Procesul „Cărții de Aur”.

În 24 l. c. s'a început pertractarea procesului „Cărții de Aur” înaintea juriului de presă din Cluj.

Pertractarea a condus-o br. Szentkeresztzi Zsigmond, jude de curie ca president, avându-și de juri votați pe dnii Reibold Artur și Szász Béla.

După cetirea actului de acuză, care a durat aproape o oră, s'a început procedura de dovedire. Cererea acusatului, ca pentru întregirea pertractării să fie ascultați mai mulți experți, a fost respinsă de tribunal. A urmat apoi rechizitorul procurorului și apărarea, susținută de dl adv. Cor. Brediceanu.

Pertractarea s'a continuat azi. Declarând juriul de vinovat pe dl Păcățianu, tribunalul i-a dictat următoarea pedeapsă:

Opt luni închisoare de stat.

Patru sute cor. amendă.

Una mie cinci sute optzeci și șapte cor. spese.

Dl Păcățianu a fost deținut imediat.

NOUȚĂȚI

— **Averea M. Sale.** Din prilejul proiectului de lege despre sporirea listei civile, prezentat parlamentului mai zilele trecute, revista „Typographia” din Budapsta publică o socoteală aproximativă despre averea și venitele M. Sale Împăratului și Rege Francisc Iosif I. și ale archiducilor Casei de Habsburg. Conform acestei socotele averea privată a M. Sale valorează 400 milioane de coroane, constând din bani gata, hârtii de valoare, moșii, casteluri, etc. Venitul curat anual după această avere e 31 milioane, din cari s'ar veni 3539 coroane pe ceas. La aceste mai vine apoi lista civilă cu 9.300.000 coroane pe an dela Ungaria și tot atâta dela Austria, care conform proiectului ar fi să se urce cu câte 4 milioane, deci 22,600.000 de coroane la an. Din această sumă 7,600.000 consumă apanagiile archiducilor, rămânând M. Sale pentru sine

și pentru trebuințele Curții 15 milioane — venitele de 31 milioane din averea privată.

Tot așa de »slab« stau în privința materială și archiducii, cari pe lângă cele 100.000 coroane apanagiu anual dispun fie-care și de avere privată și ocupă și posturile cele mai înalte în armată, după cari încă au salarii de zeci de mii. Ear' că averea privată a lor cam cât ar valora, putem să ne facem idee din faptul, că moștenitorul răposatului archiduce Albrecht a ajuns stăpân peste o avere de 1.000.000.000, adică un miliard.

— Dl preot militar Auel Florian a fost decorat cu crucea cu coroana de aur pentru merite.

— **Alegere de protopresbiter.** Sinodul protopresbiteral al tractului Mercurei este convocat pe Marți în 8 Decembrie 1902 st. n. la 11 ore în Mercurea, pentru a se săvârși actul alegerii de protopresbiter. Comisar consistorial este dl I. Droc, protopop și asesor consistorial.

— **Necrolog.** Geo:ge Guga, paroch, în numele său și al ficei sale Maria precum și în numele numeroaselor rudeni, cu inima frântă de durere, aduce la cunoștință trecerea din viață a iubitei fice și soră *Aurelia Guga* în etate de 17 ani care după un morb cu grele suferințe și-a dat nobilul său suflet, împărțită cu sf. taine, Sâmbătă în 22 Novembre st. n. la 1 oară d-mineapă în mâna Creatorului său.

Înmormântarea remășișelor pămênțești va avea loc în cimiterul bisericii gr.-or. din loc la 24 Novembre st. n. Fie-i memoria eternă. Șoimus, în 22 Novembre 1902.

— **Pentru onomastică.** Presidentul Reuniunii sodalilor români din Sibiu, dl *Victor Tordășianu*, din prilegiul onomastice sale, contribuie la »Fondul de 20 bni« creat pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe sama meseriașilor români 5 cor.; la »Fondul vâduvelor și orfanilor meseriașilor români« 5 cor.; la »Fondul Masa învățăceilor meseriașilor români« 5 cor.; și la »Fondul Asilului«, creat de »Reuniunea română de înmormântare din Sibiu« 5 cor.; în total 20 cor.

— **Călușerul la Paris.** Săptămâna trecută au plecat din București la Paris doi-spre-zece Olteni, cari au fost angajați de un impresar de acolo spre a juca pe scenele diferitelor teatre din capitala Francei jocul călușerilor. Li-s'au cumpărat costumele cele mai frumoase și steagul român este de o frumusețe rară. Ei va primi, pe tot timpul șederii lor la Paris, pe lângă cele necesare și cheltuelile de dus și întors, fiecare câte 200 franci lunar.

— **Meseriașii Români din Budapesta** s'au constituit în Reuniune. Cuvântul de deschidere l'a ținut Dimitrie Birăuț, care a arătat scopul întrunirii, accentuând, că ținta este ca meseriașii și comercianții români din Budapesta să încheie legături frățești între ei și în special să se sprijinească toți meseriașii și comercianții români noi veniți în capitala țării. Propune deci înființarea reuniunii. Propunerea se primește și se aleg provisoric imediat următorii d-ni conducători ai reuniunii: President dl Ioan Poruțiu, secretar consular în pensiune; vice-president Nicolae Turcu, croitor; secretar Aurel Cristea, tipograf;

cassar Dimitrie Birăuț; controlor George Grecescu, tipograf. In comitet d-nii: N. Armeanu, măstar croitor; George Ianos, măstar; Pancratie Ianos, tipograf; Vasile Cotărlă, păpușar; Victor Țeran, comerciant; Martin Lazar, măstar; George Tomescu, lăcătuș.

Felicitările noastre celor-ce au pus la cale acest lucru folositor!

— **Constituționalism** nu nimica. Ziarele maghiare au adus săptămâna trecută știrea, că vicarul Mangra a introdus cercetare contra protopopilor din Bihor, pentru-că au »cutezat« se voteze în sinodul extraordinar aradan cu propunerea făcută de deputatul Beleş. N'am luat notiță despre aceasta știre, pentru-că nu puteam crede în posibilitatea ei. Dar' spre surprinderea noastră »Tribuna Poporului« în nr. ei de Sâmbătă o confirmă. Trebuie să mărturisim, că nu putem înțelege noima acestei cercetări, pentru-că prin aceasta se vatămă dreptul de imunitate al deputaților. Dacă părintele Mangra acuma cutează să pună la cale astfel de cercetări, când episcopia d-sale atîrnă între cer și pământ ca sicriul lui Mohamed — ce va face acest om când posito casu va fi episcop? Va mai putea fi vorba atunci de constituționalism și de libera convingere?

Cei 40 de sfinți ai țiganului ajutății lui Mangra se-l aruncați peste cal!

— „Foi Poporului“ i-a fost dat, ca să înceapă hora în seria cea nouă de procese intentate. »Tribunii« și-a început-o în mod vrednic, căci redactorul »Foi Poporului« și autorul schiței biografice a martirului Ioan Buteanu, reproducă în »Darul de Paști« după prima publicare în 1897, Victor Lazăr, a fost condamnat la 4 luni temniță de stat și 600 cor. amendă în bani, în cas de neavere încă 1 lună temniță.

— **Dela Arad.** Ceea-ce s'ar fi putut face și fără sinod eparchial extra-ordinar, care a costat 1600 cor., sună așa:

In baza concluderilor Sinodului eparchial extra-ordinar, trimiterea la I. P. S. Sa dl Metropolit a aceluiași conclud., relativ la îndeplinirea scaunului episcopesc, cu rugarea de a stăruii I. P. S. Sa la locurile mai înalte, ca scaunul episcopiei Aradului să se îndeplinească cât mai în grabă.

Adecă o suflare în retragere a majorității. Puțină autoritate se atribuie unei corporațiuni bisericesti. Faci sfară, apoi o retragere rușinoasă.

— **Gerul în Rusia.** In toată Rusia, frigul este enorm; pretutindeni a dat înghețul și ninge. Pagubele sunt enorme. Pe multe linii ferate circulația a fost suspendată. La Zarizin se află pe malurile fluviului Volga cinci milioane de libe de pește al unor comercianți din Petersburg și Moscva. Este imposibil ca acest pește să fie transportat. Pe malurile altor riuri sunt grămădite enorme cantități de cereale. La Kiew, Charkoff și Pultava au înghețat sfeclele; pagubele sunt foarte mari.

— **A degerat în tren!** In trenul sosit Joi dimineața la Cașovia, venind dela Miskolcz, a degerat pe cale o fetișoară de patrusprezece ani. Numele copilei nu se știe. — Pécătoasă de tot trebuie că e îngrijirea trenurilor ce comunică pe linia aceea. Doar pe timp de earnă direcțiunea trenurilor e datoare să îngrijiască de încălzirea apartamentelor.

— **Oi strivite de tren.** Intre Beciche-recul-mare și Elemér în comitatul Timiș trenul a călcat pe o turmă de oi. Turma păștea pe lângă calea ferată și spăriindu-se de sgomotul trenului a buit pe rali, unde în câteva clipe au fost strivite de roatele trenului vr'o 50 de oi. — Asemenea cas s'a întâmplat și la Levocea, în ținuturile slovăcești, unde 40—50 oi au fost ucise de tren.

— **Jidanul e totdeauna jidan.** Lord-majorul (primarul) Londrei la banchetul dat în Mansionhouse a invitat pe reprezentanții tuturor statelor, numai pe consulul României nu. Interpelat asupra acestei grobianități, primarul — evreu, cu numele Marcus Sam — a declarat, că anume nu a invitat pe consulul României, din cauza prigonirilor la cari sunt expuși evreii în România. Luând notă despre acestea și ziarul »Alkotmány«, zice următoarele: »Ce îl privește pe primarul Londrei evreii din România? Aceasta »prigonire a jidanilor« în definitiv e chestie internă a României, în care nu s'a ingerat până acum încă nici un lord-major al Londrei. Singur jidanul Marcus Samu e acela, care în calitate de lord-major nu s'a rușinat să eschidă din șirul invitațiilor pe consulul român, din cauză că în România nu se sufer mișeliile (garádzálokódások) jidanilor. Exemplul acesta încă contribuie la dovedirea aserțiunii, că jidanul nu e nici englez, nici francez, nici maghiar, ci în tot locul și totdeauna e numai jidan!«

— **Și-a vândut nevasta.** Se scrie din Mișcolț: Zilerul Magyar Balint din Mișcolț trăia de trei ani în căsătorie cu spălătoreasa Zsotos Ana. Intr'una din serile trecute, Magyar mergea cătră casă cu un cunoscut al său, Kocsis András. Amândoi erau turmentați. Femea nu i-a primit amical, mai ales pe Kocsis, care în secret umbla mult în călcăiul ei. Femeia cam făcea gură. Atunci bărbatul i-a zis: »Ar fi bine să mai taci și să te împretinești cu omul acesta. Mi-e pretin bun. Te dau lui. De azi încolo ai să fii nevasta lui«. Femeia lăsă pe bărbatul beat să vorbească, dar când mai în urmă însuși Magyar îl incuragia pe Kocsis să o îmbrățișeze, Zsotos Ana luă un cuțit de pe masă și amenința pe Kocsis că-l va înjunghia, dacă s'ar apropia de ea. Bărbatul se infuriă așa de mult, încât puse mâna pe un scaun și dă să isbească în cap pe nevastă. La a doua lovitură femeia apărându-se, înfipse cuțitul în pieptul bărbatului. Kocsis văzând primejdia fugi. Magyar fu dus la spital, ear' nevastă-sa la poliție, de unde, după-ce fu ascultată, au pus-o pe picior liber.

— **Oficerul mântuit.** Un oficer tiner, voinic, fala regimentului și favoritul gugulit al mai marilor săi, s'a îndrăgostit de tot într'o fată cultă și a vrut să o iee de soție. Dară nu era cautiunea de lipsă, ci fata avea numai vr'o două mii zestre. Deci oficerul a părăsit oastea și s'a căsătorit, iară cu zestrea nevăstuței sale a căpătat la o bancă postul de cassar. Dară într'o zi oficerul veni agitat acasă și plin de supărare se plânse nevastei, că sunt nimiciți, pentru-că i-s'a zălogit cautiunea pentru datoria unui ortac din cătanie, pentru care a fost chizeș, care s'a sinucis. Nevasta încă era adânc mișcată, dară totuși mângăia pe soțul ei, că Dumnezeu bunul va ajuta și lor. Și eacă când era supărarea la culme, cineva bate la ușă și intră. Era reprezentantul băncii A. Török et Comp. a celui mai mare institut de loterie de clase a Ungariei din Budapesta (VI Terézkörut 46) și fără multă vorbă îi numără pe masă vr'o câteva hârtii de câte o mie, ce au dobândit cu losul lor cumpărat la acel institut. Și astfel iară se împlin adevărul cunoscut: »Că unde-i lipsa mai mare, acolo ajutorul lui Dumnezeu e mai aproape.«

Convocarea a 2-a.

Convoc membrii reuniunii a doua de înmormântare la *adunarea generală extraordinară*, ce se va ține la 30 Noemvrie 1902 d. a. la 2 ore, Duminică, în sala primăriei. *Obiecte.* 1. Statorirea membrilor de față. 2. Vorbirea de deschidere și raportul general al directorului. Propuneri.

Hotărîre.

3. Cetirea rescriptului ministerial.
4. Hotărîre asupra întregirii de statute.
5. Alegere de cassar nou în locul părintelui răposat George Nicoară.
6. Propuneri înaintate în regulă. Din ședința comitetului administrativ, ținută în

Deva, la 11 Noemvrie 1902.

directorul:

August A. Nicoară m. p.

NUCUL

Nucul este un arbore prețios prin fructul și prin lemnul său. Lemnul nucului, dulce la pipăit și se taie lesne, ne dă cele mai frumoase mobile. Foile nucului servesc a prepara loțiuni (lichide) stimulante și rezolutive. Scoarța nucului servește a vâpsi în negru. Pliniu spune, că în timpul său, nucul se întrebuinta a vâpsi pîrl și lămurile în negru. Nucul comun (juglans regia) a fost introdus de Romani, în Europa, din Persia. Arborele crește până la 12 metri înălțime, are ramuri groase și largi și trunchiul său poate dobândi 4—5 metri în circumferință. Nucul e un arbore rustic, naturalizat în toate țările. Nucile cuprind mult ulei. O mare parte din uleiul pe care îl consumăm pentru mâncare sau în artele industriale, îl extragem din nuci. Nucile intră în preparațiunea bucatelor.

Betrânii făceau plantațiuni de nuci precum și călugării. Cele mai frumoase plantațiuni le găsim astăzi prin cearurile mănăstirilor.

Noi exportăm anual calități însemnate de nuci și lemn de nuc; importăm mai puțin. Dăm cifrele exportului în anii 1897—901. (Art. 56 și 368 din tarif):

	Nuci (fructe).	Lemn de nuc.
1897 export, klg.	1.215.009	690.651
1899 „ „	2.764.571	1.191.577
1900 „ „	4.344.198	757.686
1901 „ „	2.193.480	829.503

Cu alte vorbe exportăm nuci în valoare medie de 1½ milion (socotind 50 lei la sută de kilogr.) și lemn de nuc pentru 70 până la 90.000 lei anual (socotind eften, numai 8 lei sută de kilogr.)

Varietăți. — In țara noastră deosebim mai multe varietăți de nuci, printre care vom cita: Nucul cu nuca mare și coaja fragedă; simburile nu umple cavitățile coajei. Nucul cu fructul mic dar cu coaja tare, plină cu simburile și fertilă. Nucul cu nuca lungăreață și cu coaja foarte fragedă, de tot plină cu simburile, produce uleiul mult și este una din cele mai bune varietăți de nuci; se găsește în Moldova, în podgoria Vișanului și a Cotnarului.

Nucul cu nuca mică are lemnul de calitate mai bună, cu vine mai frumoase, mai căutat ca al celorlalte varietăți.

In pepinierele statului s'a introdus și nucul negru (juglans nigra) sau nucul de America. Acest arbore se cultivă pentru lemnul lui; nucile sunt inferioare.

Solul și clima. — Clima țării noastre convine de minune nucului în pozițiunile de Vest și Nord-Vest. Nucul tiner nu resistă la un ger aspru. In timpul ernei o temperatură de 25 grade sub zero îl face să piară;

In ceea-ce privește natura solului, el crește în terenurile uscate și ușoare; nucul însă preferă pământurile adânci, nu tocmai tari, înclinate și puțin văroase. In pământurile uscate și ușoare crește încet, dar nucile sunt avute în ulei și lemnul e de calitate mai bună. Nucul are antipatie pentru nisipuri și pentru pământurile clisoase (argiloase).

Putem planta cu nuci toate terenurile improprii altor culturi; astfel nucul se pune pe marginea lanurilor sau a drumurilor în partea de Nord și niciodată în mijlocul câmpului, căci umbrește mult și nici o iarbă nu crește sub umbra nucului.

Cultura. — Nucul se înmulțește din sēmēnță. Proprietarii doritori de a face plantațiuni de nuci, își pot procura nucii trebuitori din pepinierele serviciului silvic sau acele ale serviciului viticol. Proprietarii pot sēmēna d'adrepul nucii.

Să aleg varietățile ce dorim și să stratifică cu nisip până la finele lui Februarie. La această epocă facem în pepiniere șanțulețe largi și adânci de 30 centimetri, depărtate între ele de 70 centimetri, umplem șanțulețele cu pământ și apoi sădim nucile cu virful în jos la 30 centimetri unele de altele și la 6—9 centimetri de adânci. Nucile răsar; pueții se îngrijesc în pepiniere în primii 3 ani. In toamna celui de-al 3-lea an se pot planta în locul definitiv. Putem continua să formăm în pepiniere trunchiul arborelui până la 5—6 ani, când e înalt de 3—4 metri, și îl plantăm.

Nucul face pivot (fus) la rădăcini. Spre a silii arborele să desvoalte rădăcini laterale, când plantăm nucile, în fundul șanțului, se pun niște țigle sau cărămizi pe lat, care opresc lungirea pivotului rădăcinii, îl silesc să se ramifice și asigură prinderea nucului după transplantare.

Dacă nucii se altoiesc, aceasta se face la 2 ani în ochiu; altoirea se face sau la rădăcină sau la 2 metri de înălțime.

Sădirea. — Plantațiunea nucilor se face mai cu folos toamna. In pământurile slabe nucii se pun la o depărtare unul de altul de 10 metri, ear în pământurile bune la o distanță de 15 metri; acesta când plantăm marginea locurilor sau a drumurilor. Dacă facem livezi de nuci și plantăm câmpuri întregi, punem nucii la 20 metri unul de altul.

La vârsta de 100 ani, lemnul nucului dobândește cea mai mare valoare; extremitatea ramurilor se usucă. Acum e momentul să tăiem nucii dacă ținem la valoarea lemnului. Dacă dăm mai multă importanță nucilor, tăem ramurile principale la 1 metru dela trunchiul, ungem rănile cu mastic, și vom vedea că apar noi lăstari, care formează nucului un cap nou. Această întinerire se poate face chiar pentru nucii cu trunchiul găunos, numai să avem grije a umplea cavitățile.

Recolta. — Nucul începe a da o recoltă bună de nuci cu începere dela al 15 lea an; la 50 de ani ne dă maximum recoltei alte, care se poate urca la 10—20 mii nuci de arbore.

In Crimeea există un nuc, a cărui vîrstă se socotește a fi de 2000 ani,

produce anual 100 mii nuci, care se împartesc de 5 familii. In adevăr nucii ajung la vârsta cea mai înaintată. Se scrie de nucul sfântului Nicolae din Lorena, din trunchiul căruia s'a făcut o masă de 8 metri de largă. Nucii dela Interlachen sunt celebri, pe care toți turiștii merg și îi admiră.

Nucile se coc dela jumătatea lui Septembrie până la finea lui Octombrie. Nucile se scutură cu prăjina, se curăță de coaje și se usucă. După uscare, nucile se pun în lăzi sau în butoaie și se conservă. Intrebuințarea nucilor e cunoscută. Pentru a se scoate uleiul, așteptăm 3 luni după recoltă; în nucile culese de curând uleiul nu este destul de bine format. Uleiul de nucă e bun de mâncare, poate servi la iluminat, la fabricarea săpunului și în pictură (fiind sicativ).

„Cartea de Aur“

Volumul al doilea din „Cartea de Aur“ a d-lui T. V. Păcățian, a cărei apariție am anunțat-o dăunăzi, este de următorul cuprins:

1860. Senatul imperial (Inmulțit). — Adresele Românilor. — Memorandul senatorului Mocsonyi. — In chestia metropoliei ortodoxe române. — Șaguna acasă. — Noua constituție octroată. — Petițiunea sinodului din Sibiu. — Conferența națională din Timișoara. — Conferențe confidențiale. — Două petițiuni. — Petițiunea Românilor năsăudeni. — Convocarea adunării naționale. — Petițiunea Românilor din Hațeg. — Dispoziții preînalte cu privire la Ardeal. — Încheierea anului.

1861. Revistă. — Conferența națională din Sibiu. — Rescriptul împărațesc din 16 Ianuarie. — Conferența regnicolară din Alba-Iulia. — Andreiu de Mocsonyi despre situație. — Patenta împărațescă din 26 Februarie. — Congresul Sârbilor. — Glas de frate. — Lupte parlamentare în dieta din Pesta. — Lupta în comitate. — Senatul imperial. — Protestul Românilor din Banat. — Din „fundul regiu“. — Universitatea săsească. — Inaugurarea „Asociațiunei“. — Zădărnicierea intrării dietei ardelen. — Căderea cancelarului Keményi. — Ivern nou în Ardeal.

1862—63. In „tia despărțirii hierarchice. — Declarațiunea a lui Andreiu de Mocsonyi. — Apărarea școalelor române din Banat. — Aresa districtului Năsăud. — Congresul po național din 1863. — Plânsoarea Românilor năsăudeni. — Încheiere.

»Calendarul Unirei« pe anul 1903.

Din multe părți s'a accentuat lipsa Calendarului Unirei, — drept aceea la stăruința multora am edat acest calendar bun și folositor pentru ori și cine, și indispensabil pentru ori-ce preot.

Afară de partea calendaristică, de tîrguri, îndrumări la folosirea marcelor și timbrelor, cuprinde șematismul întregii provincii metropolitane. — După acestea urmează „morții nostri“ începînd cu fericitul Pavel, vine apoi partea literară foarte avută cu mai multe ilustrațiuni, — partea instructivă, partea hazlie și un tratat larg despre cultivarea pomilor. — Format 8°. Un exemplar 50 fileri + 10 fileri porto.

Cumpărătorii primesc tot la al zecelea exemplar unul gratis. La comande de peste 20 exemplare, pe lângă exemplarele gratis, se dă și 15%. — Comandele de peste 10 exemplare se trimit franco.

Octombrie 1902.

Se află la „Tipografia Seminarului Arhidieceesan“ în Blaj (Balázsfalva)

1238 szám. kir. végrh. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1900. évi Sp. I. 65. számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt Bildea Nisztor Ludesti lakos és végrehajtató javára néhai Bildea Danilla volt bucsumi lakos hagyatéka és végrehajtást szenvedett ellen 160 kor. 02 fill. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtást utján lefoglalt és 1400 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehének, sertések, juhok és bárányok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírótság 1902-ik évi V. 519/7 sz. végzése folytán és eddig összesen 160 kor. 02 fillérben biróilag már megállapított, valamint czuttali 4 kor. 90 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Bucsumban a községházánál leendő eszközlésére 1902. évi december hó 6. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltaták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói létbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1902 évi november hó 17. napján. •

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

**Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).**

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

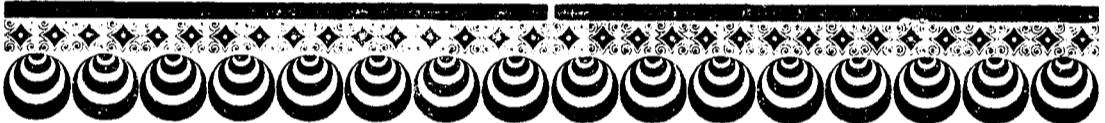
H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arîndează și exarîndează realități și alte drepturi și întreprinder-de tot soiul.

Directiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprintate —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de prezent se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.

„Donau“

societate de asigurare concesionată în Viena

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **Contra daunelor de foc**, edificii de locuit și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, **cară și vite** de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în pausal și în condiții avantajoase, mai departe: biserici, școli, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) **Pe viața omului** în combinațiuni deosebite de favorabile, capitalele asigurate se pot tolosi atât pentru asigurarea viitoriului familiei (cas de moarte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului și anumit după patru prospecte deosebite.

Informațiuni se dau și oferte se primesc la „Dacia“ institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie ca **Agentură principală**.